

צ: עין משפט
נר מצוה

מי שהיה נשוי פרק עשירי כתובות

מסורת הש"ס

ג א ב מ"י ט"ע מ"ג
לשנת ה'תש"א
ש"ע א"ע שנת ק"א
ט"פ: ח
ד ג מ"י ט"ע הלכה ט
ט"ע ט"ע ט"פ: ט
ה ד מ"י ט"ע הלכה ו
ט"ע ט"ע ט"פ: ו

16 (לעיל ה.א. ט) וקמן
17.18 (א.ב.ג.ד.ה.ו.ז.ח.ט.י.יא.יב.יג.יד.טו.טז.יז.יח.יט.כ.)
הגהות הב"ח
(ב) נ"ב לני השני אתם
ני בעלת חוב:

תוספות רי"ד

ומורה ר"ג ראי אוסף
ביה דקלא לתוספת חב"י
ה"ג ברוסותק לה. פי
א' אוסף ביה דקלא
בכשר ב' לתוספת חב"י
לא לבטל את זמן שטר
א' ותירוצו מיהו לא
גביא מרלא כתב צבתי
ואסיפת לך חן אקמייתא
כאלן שטר כתובה (יוריא)
כתב לה ולא הוסיף
בה את הראשונה הכי
קאיל את התרבי למחול
שבועה של א' גבי
כתובה זו התרובה ואם
לא גבי האי' המועט.
הלכן הו' מניינו רבני
גביא וכו' אמר ר"ג בטל
קמיא שטר ביה אוסף כיה
מיד דאי לאו לבטולי
לקמיא שטר לאמיא בתרי:
א' כתובה וכו' ומה
ת"ר גט כתובה ומה
אם גט קודם לכתובה
גובה ב' כתובה כתובה
קודם לגט אינה גובה
אלא כתובה א' שמתרש
את האשה והתורה
ש"ע כ"ר הוסיפה.
אשה שהוציאה לב"י
וגט כתובה וע"י מיהו
רוח חובתה ב' כתובה
ואת חובתה ג' ויורשין ואחת
מחמת אלמנות אם זמן
הגט קודם לזמן הכתובה
דמוכח מילתא שניה בה
שואלים קודמים וליה
נכתב זה הגט והתורה
וכתב לה כתובה וה'
בעלה גובה ב' כתובה א'
גובה בגינה של נישואין
הראשונים שיוני שניה
קודם כיה בודאי לא
פרעה שאילו פרעה היה
קודם לזמן הגט והוציאה
גט ואין עמה כתובה
גובה כותבתה ואי גובה
בע"י מיהו על נישואין
האחרונים שיוני שכתב
לה כתובה אין לומר
ע"ד כ"ר התורה שו"י
רצה וכתב לה כתובה
אל קודמת כתובה לגט
נמצא שזה הגט על נשואין
אחת התרובה נעשה אינה
גובה ב' כתובה הנורשין
והיא דתני' מהפנינת אשה
האשה התורה וכו' ה"ק
וא"ע ש' החזירה ומת
ובאה לנכות כתובה שניה
בע"י מיהו בעבור נישואין
האחרונים א"י שיוני שלא
כתב לה כתובה אחת
באלו הנישואין ואין ביה
אלא כתובה אח' ע"מ כ"ר
התורה: קטן שהשיאו
אכ"י וכו'. אמר ר"ה ל"ש
אלא מ"מ אבל תוספת
אין לה ר"ה אמר א"פ
ת"ס י"ל. פי ס"ב ר"י
כל מה שכתב לה בעודו
קטן בין עיקר כתובה בין
ת"ס הכל גובה ש"מ כן
קימה בגדלותה לתת לה
ל מה שכתב לה בקטנותו
וה"ה ס"ב שטר חספא

סנה נמי. ירא לטנא דלכתוביה קודמת ולא תנא א"ס קדמה ותפסה א"ן מולאין: שבע מינה אחת בחייו ואחת כמותו יש לן. לראשונים
כתובת בנין דכרין ולא אמרין כי תקון בנין דכרין היכא דמתו שמיין בחייו וכמותה האחת מרובה משל חכרתה אלו נוטלין כמותה אמן ואלו
נוטלין כמותה אמן והשאר חולקין בשוה דהשתא אלו מרוביה כמות בנין דכרין שהיא ירושה האב ולא אחי' לאיצוויי אכל אחת בחייו ואחת
במותו דירשי שניה בנין: על כמותה אמן כמות ירושת חוב אמן ולא מאניהם כלה להם ויני ראשונה כאלן ליטול חלק יתר מכה ירושה האב
דהא ידמון תנן ל"ה שקלי דלמלא חוב
לאיצוויי ולומר לא תטלו ירושת אבינו
יומר ממנו הא לא אמרין: כסופה
נעשים מוסר לתכרספ. לע"ג דלא
תקון כמות בנין דכרין אלא"כ
מומר על שמי לנכות דיער דלא
מיעקלא נחלה דאורייתא כדמתן
בפרקין: ופרשין טעמא כפרק נערה
שנתפחה (לעיל דף נ"ג): הני מילי
כי ממו שמיין בחייו דתרייהו אלו
כתובת בנין דכרין אכל אחת בחייו
ואחת במותו ששניה נעביה במות
חוב א"ן לך ירושה גדולה מזו ולא
מיעקלא נחלה דאורייתא שכמתה נפלו
נכסיים לפני יורשין וכשיא שטר חוב
על אבינן אלו ואלו עושין מניה לפיכך
מומת אבינן והיא היא ירושת לפיכך
כמותה זו ועשיה כמותה לירושא
וגינן בני הראשונה כמות בנין
דכרין: **סנה טרפי ממעטברי**. דלא
מימא יתרון תנן ובעל חוב היה
ושעבוד קודם יטרפו מניי השניה
שהן נעלי חובות ומאורין אלא
יורשין הן ידמון תנן ולא גבו
ממעטברי: ומאי קודמין. דמשמע
הא אי איכא מידל לתשליל כדמרייהו
שקלו: **קודמין נחלה**. לא שקלו
הראשונים אחרייהם כמות אמן אלא
חולקין ירושה: **ירושא הראשונה**
נמה לי. דקודם לכו יורשי ראשונה אלא
לא מכחה ולא מתקנתה הן כאלן לירש
ואמאי קמי טיפא לירושא הראשונה:
הכי רבמי' אידי דסנה שניה וירושא
סנה נמי וירושא הראשונה. אידי
דקיי להו לניי שניה יורשי האס
דאינו מינה קא ירמי קריניה לניי
ראשונה נמי על שם יורשיה ואלו
משום דמדדיה קא ירמי אלא שמה
נעלמה כלומר לני הראשונה: וסנה
דאיכא מוסר דינר. קאמר אי האי
קודמין יורשי הראשונה קודמין

תנא נמי הראשונה קודמת לשניה: נשא
את הראשונה: שבע מינה תלת אשמע
מינה אחת בחייו ואחת במותו יש להן כתובת
בנין דכרין ולא היישינן לאיצוויי ממאי
מדקתני שניה וירושיה קודמים לירושא
ראשונה מיקדם הוא דקדמי הא איכא שקלי
ירושמע מינה כתובה מותר לחברתה
ממאי מדלא קתני אם יש שם מותר דינר
ירושמע מינה כתובת בנין דכרין: **כ"ל טרפה**
ממשעברי דאי סלקא דעתין טרפה
לכני שניה מתקף לה רב אשי ממאי דלמא
לעולם אימא לך אחת בחייו ואחת במותו אין להן כתובת בנין דכרין ומאי
קודמין נחלה קתני וכי תימא יורשי הראשונה למה לי אידי דתנא שניה
ויורשיה תנא נמי לירושא הראשונה וקאמר תכתובה נעשיית מותר לחברתה
דלמא לעולם אימא לך אין כתובה נעשיית מותר לחברתה והכא הוא דאיכא
מותר דינר ואחת בחייו ואחת במותו תנאי היא דתניא מתו אחת בחייו ואחת
במותו בן ננס אומר יכולין בני הראשונה לומר לבני השניה **כ"ל** בני בעלת חוב
אתם טלו כתובת אמכם וצאו ר' עקיבא אומר כבר קפצה נחלה מלפני בני
הראשונה ונפלה לפני בני השניה מאי לאו בהא קא מפילני דמר סבר אהת
בחייו ואחת במותו יש להן כתובת בנין דכרין ומר סבר אחת בחייו ואחת
במותו אין להן כתובת בנין דכרין אמר רבה אשכחתינהו לרבנן דבי רב
דיחי וקאמרי דכולי עלמא אחת בחייו ואחת במותו יש להן כתובת בנין
דכרין והכא בכתובה נעשיית מותר לחברתה והוא הדין לבעל חוב קמפילני
מר סבר כתובה נעשיית מותר לחברתה והוא הדין לבעל חוב ומר סבר אין
כתובה נעשיית מותר לחברתה והוא הדין לבעל חוב ואמינא להו אנא
רבבעל חוב כולי עלמא לא פליגי דהוי מותר כי פליגי בכתובה מתקף
לה רב יוסף אי הכי רבי עקיבא אומר כבר קפצה נחלה אם יש מותר
דינר מבעי ליה אלא אמר רב יוסף דאחת בחייו ואחת במותו קא מפילני
והני תנאי כי הני תנאי דתנאי נשא את הראשונה ומתה שמה את השניה
ומת הוא באין בגינה של זו לא רחמי מיתה ונוטלין כתובת אמן ר"ש אומר א'
יש מותר דינר אלו נוטלין כתובת אמן ואלו נוטלין כתובת אמן ואם לאו
חולקין בשוה מאי לאו בהא קא מפילני דמר סבר אחת בחייו ואחת במותו יש
להן כתובת בנין דכרין ומר סבר אחת בחייו ואחת במותו אין להם כתובת
בנין דכרין לא דכ"ע אחת בחייו ואחת במותו יש להן כתובת בנין דכרין
והכא

לכמות בנין דכרין הוא איכא לאוקומה כדאיכא מותר דינר ואע"ג דלא תני א"ס יש שם מותר דינר הא תקמי לה לקמן **165**. היה שם מותר
דינר כי' ומתו ומני לא איצטרך למיתני: **תנאי היא**. אי שקלי בני ראשונה כמות בנין דכרין אי לל: **אס כני בעלת חוב אס**
טלו כסופה אמס ואלו. ע"כ דליכא מותר דינר קמיי' מדקתני ואלו ולי דאיכא נחלה יותר על שמי כתובות מאי ואלו דקא אמרי
לכו נהי נמי שקלי בני ראשונה כמות בנין דכרין שאלה מיהא פוגי אלא דליכא כוונה קאמרי להו אחת שם בעלת חוב ומתו
אמס הואיל וזכו היא ואיכס כאלן ויניכס כאלן נחלה דאורייתא יפה מזו שאלה ומתו שפועה חובת
אבינו הלכך טלו אותה ואלו ואלו נטלו השאר כמות בנין דכרין: **רבי עקיבא אומר כבר קפצה נחלה**. פי' ששעה שמתה כבעל בחייה
של שניה קפצה נחלה בנין דכרין מלפני בני הראשונה: **ונפלה**. להיות נחלה כשאר ירושה אף לבני השניה היו הכא מותר דינר
לא הו' שקלי בני הראשונה כמות בנין דכרין דנחלה בחייו ואחת במותו לא אימקן: **דכ"ע יש לן**. וטעמא דרבי עקיבא הכא משום
דליכא מותר דינר הוא וקסני א"ן כמותה נעשיית מותר לחברתה ואפי' השניה חוב. וה"ה לנ"מ היכא דמתו שמיין בחייו דתרייהו
אחת במות בנין דכרין יש שם מותר דינר והוא משעבר לבעל חוב על הן מותר: **כבעל חוב כולי עלפני דהוי מוסר**. הואיל
וכשר יולא על כולי נמלא כולס פועריה והיא נחלה שלהן שעשו בנין דכרין פריעת חוב אביהם: **פי' פליגי בכסופה**. פאחת בחייו
ואחת במותו שהשניה חוב היא פליגי בן ננס סבר הרי זו כשאר חוב והי' מותר ר' עקיבא סבר לאו כשאר חוב דמי כיון דאינו
גופייהו קא שקלי והלכך הנך בני שניה מקבלין ולא פוערינן נמלא שאין כאלן נחלה דאורייתא ואלו אימקן ירושת בנין דכרין דרבנן למיעקר
נחלה דאורייתא: **אי הכי**. דבהא למודא הוא דפליגי רבי עקיבא משום דליכא מותר ולי' הוא מותר לא פליגי מאי כבר קפצה נחלה
דמשמע על כן מותר בנין דכרין כלל הכי אצעי ליה למימר א"ס יש שם מותר נוטלין וא"ס לאו אין נוטלין: **אלא אמר ר' יוסף כ"ל**.
דפרשיית נישא דלפי' הוא זה מותר אחת ר' עקיבא למימר דהואיל ואחת במותו ליכא כמות בנין דכרין לבני ראשונה וכל שכן
כי ליכא: **כאיס בגינה של זו**. קא סלקא דעתך אצני שניה קאי והכי קאמר באיס בני השניה שהיא בעלת חוב ונוטלין כמות
אמס אכל לבני ראשונה אין כאלן כמותה דקסני אחת בחייו ואחת במותו אין להם: **חולקין בשוה**. את המותר על כתובת החוב:
דינר

נוטלין כתובת אמן: ודייקי' ש"מ ג' ש"מ א' בחייו וא' במותו י"ל כתובת בנין דכרין ולא חיישי' לאיצוויי ממאי מדקתני ב'
ירושיה קודמים לירושא האי' מיקדם הוא קודמי הא איכא שקלי פי' מדקתני קודמים ש"מ דאי איכא בן נכסיים שקלי יורשי
הא: כתובת אמן ואל פליגי בני ב' בדרייהו כפי ירושת אביהו א"ן מהו בחייו א' מהו במותו ב' מהו כמותו א' כבידי ולי'
כי תקון רבנן ב"ד היכא דמתו שמיין בחייו וכתובה בני' דהוא ירושת האב דלא אתא לאיצוויי אכל א' בחייו וא' במותו אמן והשאר
חולקין בשוה והשתא אתו תרייהו במות בני' דהוא ירושת האב דלא אתא לאיצוויי אכל א' בחייו וא' במותו אמן וירושא
באין על כתובת אמן ולא אביהו כאלן וכו' וכו' האי' באין ליטול חלק יתר מכת ירושת האב דהא ירושת תנן לא שקילי דילמא
אתא לאיצוויי ולומר לא תטלו בירושה אבינו יותר ממנו הא לא אמרי'. וש"מ כתובה נעשה מותר לחברתה מילא קתני א'
יש שם מותר דינר ב' יורשי' קודמים פי' אע"ג דלא תקון רבנן בב"ד א"פ יש מותר דינר על ב' הכתובות ב' היכי דלא
מיעקרא אין כדתן לקמן פירקין ה"מ כי ממו שמיין בחייו דתרייהו אתו כמותה בני' דכרין א' בחייו וא' במותו שהבי'
שעבת במות חוב אין לך ירושה גדולה מזו ולא מיעקרא נחלה מלפני בני' קמי' וישיבא שטר חוב על אבינן
אלא ויש' משה לפיכך חוב אביהו ר"ה היא ירושת לפיכך כמותה זו ועשיה כמותה לירושא וגינן בני הראשונה כמות בנין
דכרין: **כ"ל טרפי ממעטברי**. דלא מימא יתרון תנן ובעל חוב היה ושעבוד קודם יטרפו מניי השניה שהן נעלי חובות ומאורין אלא
יורשין הן ידמון תנן ולא גבו ממעטברי: ומאי קודמין. דמשמע הא אי איכא מידל לתשליל כדמרייהו שקלו: **קודמין נחלה**. לא שקלו
הראשונים אחרייהם כמות אמן אלא חולקין ירושה: **ירושא הראשונה** נמה לי. דקודם לכו יורשי ראשונה אלא לא מכחה ולא מתקנתה הן כאלן לירש
ואמאי קמי טיפא לירושא הראשונה: **הכי רבמי' אידי דסנה שניה וירושא סנה נמי וירושא הראשונה**. אידי דקיי להו לניי שניה יורשי האס
דאינו מינה קא ירמי קריניה לניי ראשונה נמי על שם יורשיה ואלו משום דמדדיה קא ירמי אלא שמה נעלמה כלומר לני הראשונה: וסנה
דאיכא מוסר דינר. קאמר אי האי קודמין יורשי הראשונה קודמין

ב' שהיה נשוי ונישואי ומה הראשונה קודמת לשניה וירושא הראשונה קודמת לירושא ה' נשא את האי' ומתה נשא את
כ"י ומתה השניה וירושיה קודמים לירושא ה'. פי' אם מת הוא ובאו ב' נשיי לנכות מן הירושא ה' אשונת קודם
קודמת לב' ואם נשית מתו אחת מן בעליהן וירושא ה' קודמת לירושא ה'. פי' בשלו' פי' כל הנשבעים אמר ר' הושעאל
אם את הלאה בני' מילתו שהם רוצה המלה לנכות מירושא ה' א"ל שלא בשבועה כדתן הבא לפרע וכו' אם מת אח"כ
המלה וא"ל וירשי מילה לנכות מירושא ה' א"ן וכן כלום שאלו אין מוריש בשבועה לבני שיוני שתייה המלה בשבועה
שכלא בשבועה א"ל מירושא ה' ולא מירושא ה' לישבע על שם שטר אין יורשי' יכולים לנכות מירושא ה' כלום שא"י לישבע
הן על שטר אביהן כן הלה שמיחין וידעם אם נפרע אם תנאי ואחרי' שא"י לישבע אותה שמיחין המלה א"ם
16 (לעיל ה.א. ט) וקמן
17.18 (א.ב.ג.ד.ה.ו.ז.ח.ט.י.יא.יב.יג.יד.טו.טז.יז.יח.יט.כ.)
הגהות הב"ח
(ב) נ"ב לני השני אתם
ני בעלת חוב: